

Kálaad Pwôl nyə á cilə buud ó Galátia yé

Isâ í dúgyá nə Kálaad mə Pwôl shú Galátia yí

Pwôl nyə a sá məma mínjəənd ηgələ jaaw milánj mí Zembî. Njəənd ábeé nə aléel dí wá nyə á kə nə milánj mí Zembî shí á Galátia yé (Mis 16.6 nə 18.23).

Nji, bóól búúd bwá á nyingə kə wu, Pwôl kú bə, kə ηgə jííḡuli buud nə okrísten bēsh bwá cúgé Oyúden wá bwá jəlá nə bɛ məcɛɛ mə Moyîz, bul bə nə ndeé cɛɛ lú ábiwáág.

Ná ndeé, ja Pwôl nyə á gwág nə okrísten wâ Galátia bwá ηgə bə nda bwá magulə njííḡulá wəəηg yí (í á jee bə a njúl Ifēz), nyə á ka cilə bwo kálaad éga, shú nə bwá bəg kú bɛ njííḡulá wəəηg, bwá nyíngəg ηwa Jəjə Kéel. Nyə á ka təl kálaad yé icé ílól:

- (1) A fwo tééd jaaw bwo sâ í á sîy nə nyəmfwó yí; nda nyə á cénd kuú njəənd nə, nə nda ókrísten wâ Yurúsəlem bwá á magulə nyə nə (lúu 1 nə lúu 2).
- (2) A mú nyingə lwó nə təə micilyá myâ Sə a Cwúlú mí ηgə jííḡuli nə Zembî cugé nə ηkul ci nə muud ji tətəlí nə a bɛɛlə məcɛɛ mə Oyúden (lúu 3 nə lúu 4).
- (3) A mú kə shínal nə bándúlələ nə bwá cúgəg váal cug ηkəηkə Shíshim ηgə lwó bwo yí (lúu 5 nə lúu 6).

Də dēsh təə mbúḡula yēsh mə jəlá nə gwáduga ηkəηkə Shíshim wəəηg nyədí lámúd, a wú míkwámúd.

Məbádá

¹ Mə Pwôl wá mə cíl á kálaad éga, mə *muud lwámá mə Yésus-Kríst. Mə cugé múúd lwámá nə buud bwá á féesh mə, kú nyingə bə nə muud nyə á təl mə; Yésus-Kríst bá Sóəḡá wúsú Zembî muud nyə á gwúmushi nyə yé, bwá

wá bwá á féesh mə né mə bég muud lwámá. ² Nə mə, nə bwááŋg* bēsh sánŋə búśó sámbá wá, sé ŋgə cilə mádə másə Galátia má. ³ Sóŋgú íshé Zembî bâ Cwamba Yésus-Krîst bwá ó sá bí mpaam, bwá ó sá námə né bi ŋgóg nə cugə ná shee. ⁴ Krîst nyə á kəenzh nyəméfwó, zə sá ná Zembî júúg shé nə *misəm, nyə á zə yíl shé mənyámá mâ bów-bôw cug á mwôw mǝgaád. Nyə a sá námə nda Sóŋgú wúsú Zembî nyə á ci ná. ⁵ Zembî ŋwág gúmá kandugə á kandugə. Amen.

Jəjə Kéel jisə nji ŋgwûd

⁶ Bî má leel béégya nə Zembî muud nyə á jôw bí nə mpaam mə *Krîst yé, kə bę dúl kéel í? Mə ŋgə bul káam sá jəŋgú éé. ⁷ Mə acíyé ná dúlúgá kéel í nyiŋgə bə. Mbô. Jí yida bə ná, bóól búúd bwá mə zə sá ná fəg í jimbúg bî, cəel zə sá ná Jəjə Kéel má Krîst í gwíígúg dúl váál. ⁸ Má ci nááá, ŋkí ŋgwól múúd mə zə nə kéel ishús í ŋgə shwǝpla nə dəŋg sá á bwiŋg bí yé, təw í nyiŋgə bə sámfwó, təw jisə ná *əŋgəles nyə ámə zhu gwôw, ŋkwaal nə nyə. ⁹ Sá shí fwo bwey ci ntó, má nyiŋgə námə ci ná, ŋkí muud mə zə bwiŋg bí kéel ŋgə shwǝpla nə dəŋg bí á *magulə yé, ŋkwaal nə muud wəŋg. ¹⁰ Ná jî? Ye mə ŋgə sǝ ná sánŋə buud wá sá bég cún, ye sâ Zembî? Ye mə ŋgə jii ná buud wá bwá gwágúg mə nywa? Má ká ŋgə jii ná buud wá bwá gwágúg mə nywa, mə kú ná bə sóól məsáal má Krîst.

Zembî wá nyə a jôw Pwôl

¹¹ Bwaŋg, mə mpú jaaw bí ná, Jəjə Kéel má ŋgə bwiŋg yí cúgə sâ ná muud nyə ámə bwənde nə fəg nyé. ¹² Muud

---

1:2 1Kr 16.1 * 1:2 Na cugé óminyəŋú wá byélé, jisə buud bənónə bwé ŋgə búgula Yésus wá. 1:4 2.20; Mat 20.28; Yuá 1.29; 2Kr 5.21; Ifz 5.2; 1Tm 2.6; Tit 2.14; Heb 9.12-14, 26; 1Yn 5.19 1:6 Heb 12.15 1:7 5.8, 10; 2.4; Mis 15.1, 24 1:8 1Kr 16.22 1:10 1Te 2.4-6 1:11 1.1

ntâg dí nyə á bwiing mə dwo, ŋkí jǐǵulí mə dwo. Yésus-Kríst wə nyə a sá nə mə mpúg isâ mə mpú yí.

¹³ Ŋgaá bi a shí gwág sâ mə á dɛ sá ja mə á bæ náá yəbá *Oyúden dí yí? Bi a shí gwág nə mə á dɛ lwó *Dɔ lú óbúgɔla ó Zembî cúwúlí nə ŋkúɔd, mə á dɛ cugas bwo nə bwá jǐǵg. ¹⁴ Mə á ŋgə læel kə shwóg yəbá Oyúden dɛ cɔ bíl zhwog ikala byâm mǎdɛ kúl búúd dɛ, mə á bul wá lúu məcum mə ódâ dɛ. ¹⁵ Nji, Zembî muud nyə á bwey féésh mə mə njúl ná mwɔ mə nyóóŋgú waam dí yé, múúud nyə á jɔw mə mpáam dí yé, ja nyə á kwey nə fwámé wəla mə wós yí, ¹⁶ nyə a sá nə mə mpúg Mwán yé mǎdɛ lámúɔd, mə kág nə nyə kə bwiing íkúl ishús. Nə ndeé, mə a shígé kə jɛ tɔɔ mǎcwɔŋ wə muud, ¹⁷ mə kú námá fwo kə Yurúsəlem nə mə ké bwəma nə *buud ɔ lwámá bwé á tééd ŋwa jiya nə mə wá. Mə á yida fwo kə shí á Arabî, mə nyiŋgə zə Damás. ¹⁸ Nə ndeé, mpásə mimbú mílɔɔl wə mə á ka tɛem bád kə Yurúsəlem nə mə ké bwəma nə Séfas† yé. Mə a já ntâg nyédí mwɔw wúm nə mǎtɔɔn. ¹⁹ Mə a shígé námá bwəma nə tɔɔ *muud lwámá ŋgwúɔd mwɔw wúm nə mǎtɔɔn mɔɔŋgúɔd, mə a dúg nji Zhâk á mínyɔŋɛ mə Cwám̄ba. ²⁰ Mísh mə Zembî dí, mə ŋgɛ nə bwiing ijɔɔ, sâ mə ŋgá jaaw bí ga jísə búbálé. ²¹ Nə ndeé, mə á ka zə kə mǎfaan mǎ Sirî nə Sílisî. ²² Nji, mǎdɔ mə *Kríst mǎ Yudéa mə áshígé námá fwo mpu mə mpwoombú. ²³ Bwé á yida ŋgə gwág nji lán nə: «Muud nyə á dɛ sá shé cúwúlí yé mú ŋgə bwiing búgə nyə á ŋgə cɛel jaŋgɔlə yí.» ²⁴ Bwé á ka ŋgə yə Zembî gúmá nə sâ nyə á sá mə jɔɔŋgɛ.

2

Pwól bə̀nɔ̀ŋ bóól búúd ɔ lwámá

1:13 Mis 8.3; 9.1; Flp 3.5-6; 1Kr 15.9 1:15 Zhe 1.5; Mis 9.3-5; 22.21; Rom 1.5; 1Kr 9.1; 15.10 1:18 Mis 9.26-28 † 1:18 Séfas: Jisə dúl jíné mə Pyêr. 1:19 Mat 13.55 1:21 Mis 9.30

¹ Ná ndeé, mə á ka nyingə zə kə Yurúsəlem nji mpúsə mimbú wúm nə mín̄; j̄ān̄ jaa, sá Barnábas wə sá á kə, mə ɲkág nə Titus sámbád. ² Mə á kə nt̄āg nəcé Zembî wə nyə a lwó mə ná a ɲgə j̄i ná mə kág. Són̄ɲ otówe ɔ shwóg sá á ka kə sɛɛɲgya, mə mú kə lwó bwo Jɔjɔ Kéel mə ɲgə cúndə ikúl ishús yí, ná ɲgəɲ. Bwó otówe ɔ shwóg íí, mə á lwó bwo Jɔjɔ Kéel d̄əɲgú, nəcé mə a shígé j̄i ná iséy byām í yág iyíy-yíy, t̄ə byəɲg mə á sá mwôw mə mpús yí, t̄ə byəɲg mə ɲgə sá mwôw mága dí yí byêsh. ³ Mə ɲgə ci ná s̄n̄ɲ Titus wə sá á bə sámbá, a njúl mwâ Ḡr̄êk; otówe ɔ shwóg bwá áshígé námə yímbəli nyə ná a síyág áb̄iwáág. ⁴ Nji bóól búúd bwá á ɲgə shiig ná búsa gwoɲg dí wá bwá á ɲgə ci ná a síyág. Nəcə buud bəɲgú bwá á zə nyíi gwoɲg jísúd nda búsa námə ókr̄isten nda sá, ndug bwá á yida zə ná bwá zə ɲgə baagusə sá ishwoó ishwoó, ná bwá dúg váál sá ɲgə cugə cugə á kú nə mənyámá Yésus-Kr̄ist ɲgə yə sá yí. Bwá á ɲgə baagusə ntó ná bwá c̄eel nyingə wá sá mányámád*. ⁵ Nji, sá áshígé bwele kúd lúu nə bwo, kú námə bwele yə bwo zhií; sá á ɲgə j̄i nji ná obúbálé wā Jɔjɔ Kéel sá ɲgə bwiɲg bí wá bwá bág kú fúfug.

⁶ Buud bwá á bwey mpúy ná otówe ɔ shwóg wá bwá áshígé námə yímbəli mə nə t̄ə gúl s̄a shús. Mɛɛ mə abíshé s̄a otówe ɔ shwóg bəɲg bwá á d̄ə bə yí, Zembî nyə ádé bísh ná mbéé j̄i jíga, k̄eel j̄i jíga. ⁷ Otówe ɔ shwóg bəɲg bwá á yida kwey ná Zembî nyə á yə mə mbag ná mə bwíɲgug ikúl ishús Jɔjɔ Kéel, námə nda nyə á yə Pyêr ná a bwíɲgug *Oyúden ná. ⁸ Nəcə Zembî muud nyə á sá ná Pyêr bág *muud lwámá shú Oyúden yé, nyə námə wə nyə a sá ná mə bág muud lwámá shú íkúl ishús. ⁹ Ná ndeé, buud

2:1 Mis 15.1-19   2:1 1Kr 15.2; Flp 2.16 Barnábas: Mis 4.36 Títus: 2Kr 2.13

2:2 2.6, 9   2:4 1.7; 5.1, 13; Mis 15.1, 24; 1Kr 9.21   * 2:4 Mənyámá
má m̄óc̄ɛɛ mə Moyîz.   2:6 Rom 2.11   2:7 1.15-16; Rom 1.5

bwá á ηgə ηwa Zhâk bá Séfas† nə Yuánes né omənci-mənci wâ *Dɔ. Omənci-mənci óni báá bwá á magulə né Zembî nyə a mə féésh mə fééshá mpáam; báá bwá á ka báda sá Barnábas, lwó nə bwá mə magulə né sə mə fula nə bwo ísəy bwá ηgə sêy yíid, sə kəg íkûl ishúsúid, bân ηwá kə Oyúden dí. ¹⁰ Bwá á yida ci nə sə bág də téduga mímbúmbúwá myâ Dɔ; mə á bwey námə wá lâm nə mə də sá ntó.

Pwól bá Séfas

¹¹ Nji, ja Séfas nyə á zə Antyósh yí, mə a ləl lúu nə nyə tâm buud, nəcé nyə a sá sâ móbɛɛ. ¹² Nyə á bə ná, shúshwóógú nə buud Zhâk nyə á nti wá bwá wóósúg hí, nyə á ηgə də səη ηgwúdu nə ikûl ishús‡; nji ja búúd ɔ Zhâk bwá á wóós yí, a mú fúndə nə buud bwá dú yáág nə ábiwáág wá bwá á bá dúg nyə, a mú julə nyúúl, kú ná fula nə ikûl ishús. ¹³ Dúgúlə bóól *Oyúden bwá á dúg ntó yí, bwá mú námə julə mənyúúl, Barnábas mú námə nyíi məshiiɡá məηgúid. ¹⁴ Nda mə á dúg nə kuú ηjənd wán η í á shígé ná ηgə bɛ obúbálé sə ηgə bwiηg Jɔjɔ Kéel dí wá ná, mə á ka ci nə Séfas buud bēsh bwá njúl, ná: «Ja wée mwá Yúden wó tééd bə kú sá nda Yúden, ηgə yida sá nda ikûl ishús yí, ntədəlé wó jí nə ηkul ka yímbəli ikûl ishús nə í ηwág kuú ηjənd Oyúden yé?

¹⁵ «Shé bân, shé á byêl Oyúden, shé cugé íkûl ishús í ηgə sá *misám íni. ¹⁶ Nji, shé mə yida mpu nə Zembî cugé nə ηkul ci nə muud ji tətəlí nə sálə mísóólúgú məcɛɛ mə ηgə jii myá; Zembî mə ci nə muud ji tətəlí nji ja á búgúlá Yésus-Krîst yí; shé bân shé á mə *búgula Yésus-Krîst shú nə búgə jəηg í sáág shé otətəlí mísh mə Zembî dí, kú bə sálə mísóólúgú mí məcɛɛ. Shé mə mpú nə sálə mísóólúgú

† 2:9 Séfas: Jisə dúl jínə mə Pyêr. 2:10 Rom 15.26 2:12 Mís 11.3

‡ 2:12 ikûl ishús: Na jisə bəηg ókrîsten bwá á shígé bə Oyúden wá. 2:16 3.10-12; Rom 3.20-30

mí mǎcɛɛ í cúgɛ nǎ ɲkul sá múúd tǎtǎlí mísh mǎ Zembî dî.
¹⁷ Shé ɲgǎ sǎ nǎ Zembî ɲwág shé nǎ otǎtǎlí ɔ búúd nǎcé
 Krîst; ɲji, í ká yida ɲgǎ nyîn cínɔɲg nǎ shé músǎ osóol ɔ
 mísǎm nda ikûl ishús íí, ntó ka kǎ nǎ ji? *Krîst ɲgǎ yida kǎ
 nǎ buud mísǎmǎd íí? Gúl sǎ cúgɛ nǎ ɲkul bǎ ntó.» ¹⁸ Mǎ
 ká nyiɲgǎ ɲgǎ wɛel mǎcɛɛ mǎ á bwey myaas má, ɲgaá mǎ
 nyiɲgǎ tǎl mǎmǎfwo cé múúd mǎ cáám mǎcɛɛ yé? ¹⁹ Jí nǎ,
 Mǎcɛɛ mǎ á gwú mǎ, mǎ músǎ ka bǎ mbimbǎ shú sǎ í dúgyá
 nǎ mǎcɛɛ yí[§]; mǎ ji mbimbǎ jíni kóómbúd shú nǎ mǎ ɲgǎg
 nǎ ka cugǎ ɲji shú mǎ Zembî. Mǎ á bǎ mbádúgǎ nǎ Krîst
 ja nyǎ á yǎ kwolós dí yí. ²⁰ Ntó ji nǎ, mǎ ná dí ɲgǎ cugǎ
 yé, Krîst wǎ ɲgǎ cugǎ mǎdǎ cwû. Cug mǎ ɲgǎ cugǎ nyúul
 nyâm dí ja gaád yí, mǎ ɲgǎ cugǎ gwo ɲji nǎ búgǎ ɲgǎlǎ
 búgula Mwân mǎ Zembî, nyǎ muud nyǎ á cɛel mǎ nǎ ndéé
 a yána cug jé shú dǎm yé. ²¹ Mǎ acéélé sǎ nǎ mpaam mǎ
 Zembî í bǎg kú nǎ mǎfíí. Nǎcé, í ká bǎ nǎ muud ji nǎ ɲkul bǎ
 tǎtǎlí mísh mǎ Zembî dî nǎ sǎlǎ mísóólúgú mí mǎcɛɛ, mpu
 nǎ Krîst nyǎ a fǎnda zǎ yǎ shwíy kú nǎ mǎfíí.

3

Ye búgǎ, ye mǎcɛɛ

¹ Heé, yé íwagula-wagula i búúd yǎ Galátia! Zǎ mǎ
 nyiɲgǎ zǎ kǎnd bí mícwagɔwa dí éne? ɲgaá sǎ á shí
 mpu lwó bí Yésus, nǎ nda bwǎ á bwambulǎ nyǎ kwolós
 dí nǎ? ² Mpugǎ ná jaaw mǎ sǎ ga: Jí í á sǎ nǎ bí lǎgúg
 ɲkǎɲkǎ Shíshim, ye sǎlǎ mísóólúgú mǎcɛɛ mǎ ɲgǎ jii myá,
 ye magulǎlǎ bí á magulǎ jǔjǔ lǎɲ sǎ á bwiɲg bí yí? ³ Dǎni
 váál wagula wǎ ji? ɲgaá bí á ɲgǎ mpu tééd cug krîsten

2:17 Rom 2.17-3.20   2:19 6.14; Rom 7.6; 6.2-4   § 2:19 Mǎ ji mbimbǎ
 shú sǎ í dúgyá nǎ mǎcɛɛ yí: Ntó mǎ kǎ nǎ «mǎ a mǎ yǎw
 ɲgǎlǎ cugǎ ɲji shú lú mǎcɛɛ».   2:20 1.4; Yuú 17.23; Rom 8.10-11;
 2Kr 5.14   3:1 5.7   3:2 4.6; Rom 8.9-16; 2Kr 3.6, 17

nə ʔkɛʔkɛ Shíshim? Bì wál nyingə táduga ná bi é shínál gwo nə məŋkul mún? ⁴ Ow! Zhwog mənywa bí á bwəma nə ndí má* mǎ á bə ntó cwag hí? Mbô, mǎ cúgɛ nə ʔkul bə ntó cwag. ⁵ Zembî muud ʔgǎ yə bí ʔkɛʔkɛ Shíshim a ʔgǎ sá bí *məshimbá yé, a ʔgǎ sá bí mwo nəcé bí ʔgǎlə sá mísóólúgú mǎcéx mǎ ʔgǎ jii myá? ʔgaá a ʔgǎ sá bí mwo nəcé magulálə bí á magulə jəjə lán sǎ á bwiing bí yí?

⁶ ʔgaá ntó wǎ í á bə nə *Aburaham yé? «Nyə a *búgula Zembî, Zembî mú lə nyə búgǎ jé jəwɔgú, a mú ci nə Aburaham jì tǔtǎlí muud». ⁷ Mpugá gwág cínəwɔg ná buud bǎnəw Zembî búśə mpwogé nəcé búgǎ wá, bwǎ wǎ búśə bwán ó Aburaham. ⁸ ʔgaá Kálad Zembî nyə á bwey jaaw Aburaham jəjə lán ga ná: «Ikúl nə ilwəw byêsh í bá zə bwəma nə ibwádán wódí». Kúkúl Kálad Zembî jəwɔg í á bwey lwó nə ikúl ishús í bá bii búgǎ nə ndéé Zembî mú ci nə búśə otǔtǎlí. ⁹ Ntó jì ná, nda Zembî nyə a bwádan nə Aburaham nəcé a búgúlálə ná, Zembî mǎ bwádan námǎ nə buud bēsh bwǎ ʔgǎ búgula nda Aburaham wá.

¹⁰ Məlweemyá mǎ ʔgǎ yida bɛ buud bēsh bwǎ ʔgǎ dúg ná baagulálə mǎcéx wǎ í é kənd bwo wǎ Zembî wá; ʔgaá jí cilyá Kálad Zembî dí ná: «Muud mə bó kú baagulə súśúsá jêsh jísó cilyá Kálad Zembî dí ná a dúg sǎ gwo yé, ʔkwaal nə nyə». ¹¹ Í ʔgǎ ntág mpu nyîn nə sán sán nə muud cugé nə ʔkul bə tǔtǎlí mísh mǎ Zembî dí nəcé mísóólúgú mí mǎcéx; í cúgɛ nə ʔkul bə ntó nəcé cilyá wúsə ná: «Tǔtǎlí muud mə bá *dúg cug nəcé bǎlə nə búgǎ.» ¹² Mpugá ntág ná baagulálə mǎcéx í cugé bul bə yuug búgǎ; cilyá í yida bə ná: «Muud mə báágúlǎ súśúsá jêsh jísó cilyá mǎcéx dí

3:4 4.11 * 3:4 Ciyá nǐ jí námǎ nə ʔkul bə ná «Zhwog micún bí á mǎ jísəw myá». 3:6 Mət 15.6; Rom 4.3, 22; Zhk 2.23

3:7 Rom 4.11-12 3:8 Mət 12.3 3:9 Rom 4.16 3:10 Mbá 27.26; Zhk 2.10 3:11 Aba 2.4; Rom 1.17; 3.20 3:12 Ləw 18.5; Rom 10.5

nó á ðu sá gwo yé, mæcɛɛ yə nyə cʉg.»¹³ Krîst nyə á ka tɔ̄ tâɲ shú nó ɲkwaal á mæcɛɛ bíðúg shé. Nyə a ɲkêny ɲkwaal wəɔɲgú nyədí nyúúlúd nda jí cilyá Kálaad Zembî dí nó, nóə: «Muud yêsh bwə kéél lííd yé, ɲkwaal nə nyə»†.
¹⁴ Krîst nyə á ɲkêny ɲkwaal wəɔɲgú shú nó, nyədí kwoɲ dí, ibwádán í Aburaham í kálag íkúl ishúsud, shé buud ɲgə búgula wá shé lógúg ɲkɛɲkɛ Shíshim Zembî nyə á kaag yé.

Fwámé mpwoɲ buud mó Aburaham

¹⁵ Bwaɔɲg, shé ɲwagá ná yuug nə gúl sâ shé mó dú dúg búúd bwə ðu sá yí. ɲgaá í ðu bæ nó zhizhe kálaad lúgə múúd mə sá yé, á ká s̄y váál í jəla yí, muud kú ná nyiɲgə jímbal təɔ cilyá, kú námə kwádulə təɔ gúl sâ cínɔɲgú? ¹⁶ Aburaham wə Zembî nyə á kaag məɲkaagə yé, *Aburaham nə mpwoɲ buud nyé. Bwə áɲgê nə ci ná Aburaham nə məmpwoɲ mə búúd mé, nda sâ mə cí nó məmpwoɲ məɔɲg məsə ɲkí bulya. Jísə nó «mpwoɲ buud nyé», ntó jí nó *Krîst. ¹⁷ Mə ɲgə cɛel ci nó: Zembî nyə a bwey fwo sá kálaad lúgə váál í jəla yí, a mú ka zə yə *Oyúden Mæcɛɛ mpúsə mimbú mitəd minɔ̄ nə məwúm məlól. Mæcɛɛ məɔɲg mə á shígé bæ nə ɲkul mə cénd sâ kálaad lúgə wəɔɲg dí, nó mə zə sá nó ɲkaagə í yóg ntó cwag. ¹⁸ Nəcé í ká bæ nó muud mə lúg nə lúgə nəcé sálə mísólúgú mí mæcɛɛ, í nda ná nyiɲgə bæ sâ Zembî nyə á kaag yí. Zembî nywáá nyə a sá Aburaham mpaam, bæɣlə ɲkaagə nyə á kaag yí.

Mfíí mæcɛɛ mó nə ndí yí

3:13 Mbá 21.23; Rom 8.3; 2Kr 5.21 † 3:13 Cilyá n̄i wúsə Mbá 21.23 dí; ntó jí nó, shwiy lú kwolós dúsə shwiy lú məzhúɲgúlú.

3:14 3.2-5; Zhu 3.1-2

3:16 Mət 12.7; 17.7-8

3:17 MmN 12.40

3:18 Rom 4.14; 11.6

¹⁹ Ká Mæççɛ mæsə nə wáyé mffí? Mæççɛ mə á zə kwíduli shú ná buud bwə dǔg mpu ja bwə é dɛ caam mwo yí, té mpwoŋ buud Zembî nyə á yə ŋkaagó yí í afwóyé wóós yí. *Wəéŋgəles wə bwə á ka zə nə mæççɛ, ŋkúmba múúd mú bə kala-məjwû, a mú kala búúd mwo. ²⁰ Ká, kala-məjwû nyə ádé bə ja múúd ŋgə sá sâ nyəmэфwó yí. Zembî ji ntâg fwó‡.

²¹ Ye ntó ji ná Mæççɛ mə ŋgə lúmbuli nə mənkaagó Zembî nyə á ŋgə kaag má? Gúl sâ cúgé nə ŋkul bə ntó. Dúl ççɛ í á mbém bə ná dúsə nə ŋkul yə búúd çg ɪ́, muud jee bə tətəlí mísh má Zembî dí nə sálə mísóólúgú mí mæççɛ. ²² Ká, Kálad Zembî ŋgə lwó ná buud ɔ shí ga bēsh búsə mánnyámá mə *mísómúđ. Mənyámá məŋg mæsə shú ná obúgula bwə ŋwág ŋkaagó mə Zembî, nəcé báá ŋgələ búgúlá Yésus-Krîst.

²³ Ntó ji ná shé á bə mánnyámád té fwála lə búgúlálə Yésus í á shígé fwo wóós yí; Mæççɛ wə mə á ka dɛ fad shé, ŋgələ bwánd ná Zembî lwóg shé zhií shé búgúlág Yésus-Krîst yí. ²⁴ Ntó mə ké ná, Mæççɛ mə á ŋgə kyey nə shé nda muud ŋgə fála múmwán yé, ŋgələ bwánd ná *Krîst zəg, shé búgúlág nyə, shé mú bə ɔtətəlí mísh má Zembî dí. ²⁵ Ná ndeé, ŋgaá ná fwála lə búgúlálə Krîst í á mə wóós? Mæççɛ mə ŋgə ná nə fála shé. ²⁶ Nəcé, bi bēsh mə *búgula, bi músə bwán ó Zembî§ kwon mə Yésus-Krîst dí. ²⁷ Mpuɡá ná bi bēsh buud bí á ŋgə duwan tâŋ buud ɔ Yésus

---

3:19 Rom 4.15 Wəéŋgəles: Mis 7.38, 53; Heb 2.2 3:20 Mbá 6.4
‡ 3:20 Zembî nyə a kaag ŋkaagó kú nə kala-məjwû. 3:21
Rom 7.13; 8.2 3:22 Rom 3.9-30; 11.32 3:23 4.3 3:24 Rom 10.4 3:26
4.5, 7; Yuá 1.12; Rom 8.14-17 § 3:26 Ja Pwəl mə cí na ná: «bwân ó
Zembî» yí, a ŋgə çɛɛl ci bwân bwə mú fwámé íkala wá, nə
bwámэфwó mpu ísâ í dúgyá nə bwo yí. 3:27 Rom 10.12; 1Kr
12.13; Kol 3.9-11 3:27 Rom 6.3; Ifz 4.24

wá, bi a mé ηwa Krîst nda káándé mé bwáád*. 28 Muud nda ná nyingə dɔ bæ nə tédúgá né mwâ *Yúden wə éga, mwâ Gərêk wə éga; lwaá wəga, fulí muud wə éga; nyíga ji mudúm, nyíga mudá. Mbô! Bi bêsh mú sâ ηgwûd kwonjé mé Yésus-Krîst dî. 29 Nda bí músə búúd ɔ Krîst ná, bi wə músə mpwonjé buud mé *Aburaham. Ntó, bɛ̀ɛ̀lɛ̀ ηkaagə Zembî nyə á kaag yí, bi búsa nə kɔw† wə Zembî.

4

1 Mə ηgə cɛel ci ná, té wêsh mwán mé lúg nə lúgə yé jí ná mwán ntombú yí, a tɛem bæ ámədí, a ji námé nda lwaá, kú nə kɔw ísád. 2 Nyə é ηgə gwág nə buud bwə é ηgə kweemb nyə wá, nə bɔɔɔgə bwə é ηgə vyee nyə jús ísá dí wá. A bá cugə ntó ná ndeé kə kumə ja fwála sɔ́ɔ́ɔ́gú nyə á cɛɛ̀lɛ̀ í bá wóós yí. 3 Ntó námé wə í á bæ nə shé yé. Ja shé á bæ ná bwán ó ntombú yí, shé á ηgə gwág nə mishíshim mí ηgə kyey nə isâ yâ shí ga myá*. 4 Ná ndeé, ja fwála í á wóós yí, Zembî nyə á nti Mwân yé, zə byêl mwɔ́ mé mudád, íjwûga í Mécɛ̀ɛ̀d. 5 Zembî nyə á nti nyə ná Mécɛ̀ɛ̀ mé jwúg nə nyə shú ná a jénág tâɔ́ í yîl búúd mányámá mé mécɛ̀ɛ̀d yí, zə sá ná shé bəg nə zhí mə bá bwân ó Zembî. 6 Bi músə bwân ó Zembî; məyîgyé mâ cínɔɔ́gə mäsə ná Zembî nyə a mé nti shé Shíshim mə Mwán yé mílámúd, Shíshim wɔɔɔgə

* 3:27 cugə mbií wí ná muud mə dúg bí yé bəg nda a ηgə dúg Yésus. 3:29 3.7, 14, 18; 4.7 † 3:29 kɔw ni dúsa kɔw á jɔ́jɔ́ ísâ Zembî nyə á kwəmusa shú bwân bé yí. 4:3 4.9-10

* 4:3 Ciyá sə ámə ci na nó: «mishíshim mí ηgə kyey nə isâ yâ shí myá» ni, buud bêsh bwə cúgə bul bæ nə cúnjé ηgwûd na. Sə bân sə ηgə ci ntúni nəcə sə mé dúg ná Pwól ηgə ci mənɔ́kul mé dɔ ηgə jwú nə muud shí ga dí té nyə afwóyé magɛ̀lɛ̀ Yésus-Krîst yí. Bóól bwə ηgə ci ná jísə «isâ í á tɛ́éd shí ga yí». Dúgúg námé Kol 2.8, 20. 4:4 3.13; Yuá 1.14 4:6

Rom 8.15-16

í ðu kîm ná: «Abba†, Dâ!» ⁷ Ntó ji ná wo cugé nyingə bæ lwaá, wo músə mbyágá; ná ndeé, nda wó músə mbyágá ná, Zembî má sá nə wo bəg nə dwó kəw ísâ nyá á bwíig bwân bé yífd.

Pwól lâm wúsə gwôw

⁸ Yág ja bí á shígé ðu mpu Zembî yí, bí á ðu bæ mælwaá má ózembî bwé cúgé námé mpu bæ ózembî wá. ⁹ Ká ja bí má mpu Zembî gaá, bul bæ ná ndeé ja Zembî má mpu bí gaá, dáyé váál bí bí nə ĩkul nyingə kə *búgula mbeé ítag-bwool í míshíshim mí ĩgə kyey nə ísâ yâ shí ga myá? Ye bí má cœl nyingə kə bæ málwaá? ¹⁰ Bí ĩgə bul kanusə mósól mwôw, nə bóól óĩkwoond, nə bíl ísəw, nə míl mímbû!‡ ¹¹ Bí ĩgə kænd mə lâm gwôw éé! Mə ĩgə bæemb ná ísəy má á sá bídí yí í yóg íyíy-yîy éé!

¹² Bwaanġ, ĩgaá mə a má sá móméfwó nda bí, mə téég bí məbwê, ĩgəgá nə cugə váál má ĩgə cugə yí§. Bí a shígé bwelə sá mə məbôw. ¹³ Bíméfwó bí mə mpú ná ja má á tééd bwiiġ bí Jjə Lân ja áshúshwóógú yí, bwás wé í á sá nə mə shígulag bídí. ¹⁴ Bwás dœġg í á sá ntâg mə nyúúl ĩkí dana, ĩji bí a shígé gwág mə nyéé, kú kâl mə. Bí á yida lóg mə nda mə ji ĩgwól *éġgəles má Zembî, nda mə wé *Krîst Yésus. ¹⁵ Ká məshusug bí á ðu gwág mə ja jœġg má má á má ka kə ĩgow? Mə ĩgə mpu bwaagulə ná bí á ðu gwág

† 4:6 Abba: Ciyá ní í ké ná «Dâ». 4:7 Rom 4.13; 8.17 4:8 1Kr 8.4-6 4:9 Ifz 1.21; Kol 2.8-23 4:9 1Kr 8.3; Kol 2.15 4:10 Mbá 4.19; Mis 7.42; Rom 14.5 ‡ 4:10 Na, Pwól ĩgə jəla nə ci məzan mə Oyúden, ĩkí ntâg bíl ísâ íkûl ishús í á ðu sá dúlə yə wəacén-cení gúmá yí. Nyə a lás námé lésú ĩgwûd wœġg Kol 2.16 nə 2.23 dî.

§ 4:12 1Kr 9.19-21 § 4:12 Pwól ĩgə ĩii ná obúgula ó Galátia bwé cúgəgú nda nyə, kú ná kænd mílám gwôw nə nyá məcəξ; məcəξ má cúgé nə ĩkul sá ná bwé bíig cug, má cúgé námé nə ĩkul sá ná bwé shúbúg cug. 4:13 Mis 16.6; 2Kr 12.7

mə məshusug váál á ná, bi á mbêm bæ nə zhií, bi a nywá jee tí mísh mún yə mə. ¹⁶ Ká, mə músə bí zhízhín ja gaád nəcé mə jaawúlə bí obúbáilé aá?

¹⁷ Yambán bóól búúd bwə ηgə zə nə ndí bídí ni í cúgé fwámé yambán; jísə nji nə bwə cɛɛl zə béég bí nə mə shú nə bi nywílyág nji nə bwo. ¹⁸ Jísə jɔjɔ sâ nə bi nywílyág nə sâ ányunywaâ; nji í jəla nə bi nywílyág nə gwo ja jêsh, kú bæ nji ja mə jí kúnə-kúnə nə bí yí. ¹⁹ Yé bwán bâm, mə mú ηgə nyíngə jug shú dúnúd nda mudá ηgə kwi y minú nə a zə byá yé; mə é jug ntó nə ndéé kə wós ja Kríst nyə é mpu shîn ηwa jiya bídí ícug dí yí. ²⁰ Mə ηgə jii ja gaád nə mə bég nûη bídí, mə mpúg váál mə é lésəhə nə bí yí. Mə anyínghéyé ná mpu sâ mə sáág shú dún yí.

Mpwokwoond mə Agar bá Sara

²¹ Bí buud mə céél nyíngə kə nyíi málwaa mə Mácçéd wá, jaawugá ná mə: yé bí ηgə námə mpu gwág sâ Mácçə mə ηgə ci yí? ²² Jí cilyá Kálaad Zembî dí nə *Aburaham nyə á byá bwán óbá, a byá nyíga nə lwaá dé, a byá nyíga nə mudá yé, kú bæ sóol mäsáal. ²³ Mwán mə lwaá nyə á byêl yéesh á muud dí; yé mə múdá nyə a shígé bæ lwaá yé, nyə a byêl ηkaagə mə Zembî dí. ²⁴ Budá óbá óni búəsə mpwokwoond á isɔ íbá: nyíga sɔ á mbún Sinayî, sɔ jəɔηg í byá málwaa: Agar wə éne. ²⁵ Agar wəɔηg wə mbún Sinayî wúsə Arabî yí, a ji ntâg mpwokwoond á Yurúsəlem a múús, Yurúsəlem wəɔηgú bə́nđη mimbyágá myé myêsh búəsə málwaa. ²⁶ Yurúsəlem a gwów nywáá cugé lwaá, nyə ntâg wə jí nyóóηgú wúshé. ²⁷ Nəcə jí cilyá Kálaad Zembî dí ná:

Wo mudá wó abwélé byá yé, gwágúg məshusug;

4:17 1.7   4:19 1Kr 4.15   4:22 Mət 16.15; 21.3   4:23 Mət 17.18-19; Rom 4.17-20; 9.7-9   4:24 MmN 19-20; Gal 3.23; 4.1; 5.1
 Agar: Mət 16.1   4:26 Heb 12.22; Mbú 21.2   4:27 Iza 54.1

wo wá yáŋgá, wo muud wó abwélé gwág máceey mə byéyí yé.

Náce bwán wé mudá nyə á myeesh yé bwé bul bulya, cǝ bəəŋg wé múdá jísə nə báá yé.

²⁸ Bwaəŋg, bi báá bi búsaə bwán bwé á byél ŋkaagá mə Zembî dí nda *Izaag wá. ²⁹ Nə ndeé, mwân nyə á byél yéesh á muud dí yé nyə a lwó nyəəŋg nyə á byél nə ŋkul mə ŋkəŋkə Shíshim yé cúwúlí; ntó námé wé í ŋgá bə ja gaád yé. ³⁰ Ká Mícilyá mí ŋgə ci nə jí? Ŋgaá mí ŋgə ci nó: «Wíŋgúg múdá á lwaá bá mwán yé; í ajíyé nə mwán yé zóg kaaw məŋkəw nə mwân mə múdá cúgé lwaá yé.» ³¹ Nə ndeé bwaəŋg, shé cugé bwán ó lwaá, shé búsaə bwán ó nyəəŋg cúgé lwaá yé.

5

¹ Kríst nyə a yíl shé mənyámád nə shé cúgəg ofulí. Yíímúgá mənyúúl, kúgá nyíŋgə kə nyíŋgal mənyúúl mál-waad.

Jiya fulí

² Mə Pwól mə ŋgə ci nə, bí mə ká kə ŋgə síya ábiwáág hí, sá *Kríst nyə á sá yí í kú ná bə bí nə mífí. ³ Mə nyíŋgə báágulə jaaw múúd yésh mə síya ábiwáág yé fwámé jaaw nó, jísə nyə yíimbúlí nə a bég námé máceɛ mēsh. ⁴ Bí buud ŋgə dúg nə baagulələ Məɛɛ wé í é təl bí otútəlí mísh mə Zembî dí wá, bi mə ntáma bínəŋ Kríst shwé, bi mə wú kúl bí á du bwəma nə mpaam mə Zembî yí. ⁵ Sə báá, sə ŋgə jí nə búgə nə Zembî wé mə bá sá nə sə bəg otútəlí; ŋkəŋkə Shíshim wé ŋgə balan nə búgə jísú, ŋgə sá nə sə ŋgəg nə bwánd nə Zembî nyə e sá sə sóólúgú wəəŋg. ⁶ Náce, muud músé múúd mə Yésus-Kríst yé mə mpú nó: muud tɛem

4:29 Mət 21.9   4:30 Mət 21.10   5:1 2.4; 4.5, 9; 5.3   5:3 3.10, 12; Rom 2.25   5:5 2.16; Rom 8.23-25   5:6 3.28; 5.22; 6.15; Rom 4.11; 1Kr 7.19; 1fz 6.23

síya ábiwáág, í nda bæ nà mffí; muud nyingə bæ kú síya, kú námə nà mffí; sà ηgwûd wə ηgá kwínd: nji búgə. Búgə jooηg í dā ntāg nyîn cœelíd.

⁷ A jə kuú njoond bí á tééd nà ndí yí ey! Zə nyə a mə zə jándəwo bí zhííd nà bí kú ná nyingə bə óbúbálé éne? ⁸ Váál líηgúlə bwə mə líηg bí ni í áηgê nə zhu wə Zembî muud ηgə jəw bí yé. ⁹ ηgaá bí mə mpú ná búbaalé *ləvur bíbíyá í dā sá nə mbulyá ηgug wêsh í bádúg? ¹⁰ Jâm kóómbúd íí, mə ji nə búgə nà bí mú buud ɔ Cwám̄ba, bí abúle nyingə bə nyúl zhíí shús. Nji, muud nyə á mə zə sá nə fəg í jímbúg bí éne, təɔ nə nyə wə zə təɔ zə, Zembî mə bá yá nə nyə.

¹¹ Bwaanη, í mbəm bæ búbálé nà mə ηgə ná nyingə cúndə ábiwáág, bwə ka nyingə wáám̄b mə nə cúwúlí nəcə jí? Mə ká nyingə ηgə jíηguli buud ntó, mpu nà mə ηηgê ná jíηguli kwolós, sà í kwál bwo bəɔgú yí kú ná bæ. ¹² Buud bwə mə zə zamudan bí óni, bwə jéeg námə kə cwíya mímyáágə!

Fwámé jiya fulí

¹³ Bwaanη, *Kríst nyə á mə sá nə bí cúgəg cug fulí. Nji, cug fulí jooηgú í ájáláyé nə yida təl bí məkuú shí nà bí sáág isá mílām mín mí ηgə gwág yéesh yí. Yidagá bæ nə váál cœelí í é sá nə bí dúg bæ, ηgwól kwínd ηgwól, ηgwól kwínd ηgwól yí. ¹⁴ Nəcə, məmpéndí mēsh m̄a Məcɛɛ mə kə bwəma mpéndí ηgwûd dí nə: «Cœelug múúd yēsh jisə wo kúnə-kúnə yé nda wó cēél wóméfwó nə». ¹⁵ Ká, bí mə ká yida ηgə kwagula mpádúgá nyîn, ηkí ntāg nà bí ηgə bæ, ηgwól fəeg ηgwól, ηgwól fəeg ηgwól, bí ó ka bey nà í bág shúgula bí nà bóól kweemushi bóólúgá!

5:8 1.6-7   5:9 1Kr 5.6   * 5:9 Kaanə ni wí námə fwo bæ 1Kr 5.6 dî; wúsə námə nda kaanə sé mə dā cī nə: «Shú ηgwûd mə dā wá bóól bēsh ibwool» yí.   5:10 1.7   5:11 6.12, 14; 1Kr 1.23
5:13 1Kr 6.12; 10.23-24; 1Pr 2.16   5:14 Ləv 19.18; Rom 13.9   5:15
Zhk 4.1-2

¹⁶ Mə ηgə yida ci náaá: cugəgá váál cug ηkəηkə Shíshim ηgə lwó bí yí; ja jəwηgú, bi anyiηgəyé ná ηgə bə iwímbúg í cug mə múud. ¹⁷ Nəcə, iyéesh í cug múúd í ηgə lúmbəli nə iyéesh í ηkəηkə Shíshim, iyéesh í ηkəηkə Shíshim lúmbəli nə bí í múúd; isâ íbá íni í ηgə síya lúmbúli bídí mílámúd, váál á nə bí nda sá sâ bí mə céél sá yí. ¹⁸ Nji, bí mə ká ηgə cugə váál cug ηkəηkə Shíshim ηgə lwó bí yí, bí nda ná nyiηgə bə málwaa mə məcçə.

¹⁹ Misóólúgú mí dū zhu iyéesh í cug múúd dí myá mí cúgə nə ηjúúg, myó wə: nə jaηga, nə misóólúgú mí áduđanâ, nə asíy-síy, ²⁰ nə yələ ózembí ó áyadúg gúmá, nə sálə jamb, nə ífəmuga, nə ozhuyâ, nə mbíya lâm, nə dúlə nyada, nə məfendyâ, nə dúlə bə məcúη məcúη, nə məηkəwómá, ²¹ nə məzhúη, nə ηηguluga, nə idína í álal-ηkul†, nə bíl váál isâ yâ ntó. Mə tééd fwo bwey kéwəli bí námá nda mə á fwo bwey jaaw nə, nə: buud bwə ηgə sá váál isâ íni wá bwə ábúlé bə nə kəw Faan mə Zembí dí.

²² Ká, ηkəηkə Shíshim nywáá mə dū sá nə muud bəg nə cəelí, nə məshusəg, nə mətəla, kú nə mílámusa, nji jə lâm, nə jə fúlú, məηkaagá mé nda salan, ²³ nə lám nə shee, nə dúlə mpu bii lâm; kú nə təw ççə í ηgə ban váál ísâ íni. ²⁴ Buud bwə músá búúd ó Kríst wá, bwə á mə bwambələ mbií búúd bwə á dū fwo bə yí kwolós dí, í yə nə iyéesh byé nə iwímbúg byé byêsh. ²⁵ ηkí shé mə mpú ná ηkəηkə Shíshim wə ηgə sá nə shé cugəgú, shé kágá bíđ nə nyə wə kyéyug nə shé. ²⁶ Shé yówugá íbəmb, shé yəw dúlə ηgə sə məbyaagulə nə dúlə sá ófimál séméfwó nə séméfwó.

5:16 5.25; Rom 8.2-13   5:17 Rom 7.13-23   5:18 Rom 6.14; 7.4   5:19 Rom 1.28-32; 1Kr 6.9-10; Ifz 5.3-5; Kol 3.5-8; 1Tm 1.9-10; 2Tm 3.2-5; 1Pr 4.3; Mbú 22.15   † 5:21 idína í álal-ηkul: Mbií ídína wəwηg í á dū bə, buud də nə ηgul ntə mínji, buud sá jaηga kú nə məsəs.

5:22 Ifz 5.9   5:23 1Tm 1.9; 2Pr 1.6   5:24 2.19; 6.14; Rom 6.6; Kol 3.5; 1Yn 3.6   5:25 5.16; 1Kr 6.19; Ifz 4.30   5:26 Rom 12.10; Flp 2.3

6

Dugá wá mǎbwâ

¹ Bwaṅg, ḡkí í wóós né muud mé biil nǎ iwushí, bí buud ḡgǎ bɛ Shíshim mé Zembî wá, ḡwagá nyǎ nǎ lám né shee, bí sá ná a cíg sóólúgú wǎṅg. Bi ó du námǎ káálugǎ ná bi bílúg mǎbwǎbúlánú. ² Dugá sá ná, ḡgwól mé ká bǎ nǎ mǎkwowula, bóól wá mǎbwâ; sálǎ ntó wí ná bí ḡgǎ bɛ cɛɛ *Kríst nyǎ a lúgǎ shé nǎ ndí yí. ³ Nǎcé, ḡkí muud ḡgǎ tǎdúgǎ ná a jì gúl mǎma sâ, í njúl ná a cúgǎ tǎw sâ, a ḡgǎ shiig nyǎmǎfǎwó. ⁴ Nǎ ndéé, muud yêsh fáásug misóólúgú nyǎmǎfǎwó ḡgǎ sá myá; á ká dúg ná mí mpíyá nǎ gúmǎ, a mú ḡwa gúmǎ nǎ nyǎmǎfǎwó, kú bǎ mǎnyúúl mé búúdǎ. ⁵ Nǎcé muud nyǎmǎfǎwó mé jǎlá nǎ fwo wáduga nǎ micún ḡyé.

⁶ Muud ḡgǎ jíig Milǎsú mí Zembî yé yǎg muud ḡgǎ jíiguli nyǎ yé kǎw á isǎ byêsh á jí nǎ ndí yí.

⁷ Kúgǎ shiig mǎnyúul; bwǎ ádé kǎ nǎ mǎshiigǎ wǎ Zembî; mpǎg múúd mǎ bɛ yí, gwo námǎ wǎ á bá mwáág yí.

⁸ Múúd mǎ ká bɛ mpǎg á nyúúl*, mpǎg jǎṅg í bá wúmǎ nyǎ shwiy, dwǎ wǎ á bá mwáág tâḡ mpumǎ yí. Muud mǎ ká yida bɛ mpǎg Shíshim†, mpǎg jǎṅgú wúmǎ nyǎ cug á kandugǎ kandugǎ, gwǎ wǎ nywáá mé bá mwáág tâḡ mpumǎ yí. ⁹ Shé kúgǎ káád sálǎ mǎnywa; shé mpúgǎ ná, shé mé ká bǎ kú káád hí, shé mé bá mwáág mpúmǎ á mǎnywa mǎṅgú fwála í bá jǎla yí. ¹⁰ Nǎ ndéé, té shé ḡgǎ

6:1 Mat 18.15; Zhk 5.19; 1Kr 10.12   6:2 1Kr 9.21; 2Kr 11.29   6:3 1Kr 4.7   6:5 Rom 2.6; 14.12   6:6 1Kr 9.11, 14   6:8 Yuá 3.6; 6.63; Rom 8.6, 13   * 6:8 bɛ mpǎg á nyúúl: Ntó mé kǎ ná: «Wá lúu ḡgǎlǎ sǎ mǎnywa mé dúgyá nǎ nyúul má». † 6:8 bɛ mpǎg Shíshim: Ntó mé kǎ ná: «Wá lúu ḡgǎlǎ sǎ mǎnywa mǎ dúgyá nǎ Shíshim má».   6:9 2Te 3.13   6:10 Yuá 13.34; Rom 12.10; 13.8; 14.15; 1Kr 8.1; 2Kr 8.7-8; Gal 5.6, 13-14; Ifz 5.2; Flp 2.2; 1Te 3.12; 4.9; 1Tm 1.5; Heb 13.1; 2Pr 1.7

ná bæ nə fwála yí, shé sáágá buud bêsh mənɣwa, bul bæ ná ndeé bəɔŋg búśá óbúgɣla nda shé wá.

Məshíné mə kálaad

¹¹ Bwaɔŋg, bi mə dúg məma íkaŋgá mə ηgə cilə bí nə mbwə wām yí. ¹² Buud bwə ηgə yímbɔli bí ná bi síyág ábiwáág óni, bwə ηgə sɔ ná bwə ηwa gúmá nə misóólúgú myá buud. Jísə nji ná bwə acéélé bwəma nə cúwálí kwolós mə *Kríst í ηgə kwaamb yí. ¹³ Dugá, buud ɔ ábiwáág bwáméfwó bwə aŋgê nə baagɣlə məcɛɛ, nji bwə ηgə jii ná bi síyág ábiwáág. Jísə bwo nji ná bwə cɛɛl bá du bəgɣwa ná bwə wə bwə á sá ná bi síyág ábiwáág. ¹⁴ Ká mɛɛ jām kóómb di, mə cugé nə gúl sá mə jí nə ηkul bəgɣwa nə ndí yí, námə nji kwolós mə Cwámba wúsú Yésus-Kríst; nəcé Kríst nyə a mə sá ná mə dúgúg shí ga nda nyísə kwolós dî, shí ga dúg mə nda mə jii kwolós dî. ¹⁵ Gwə wə mə cí ná, síyálə ábiwáág cúgə nə mfíí, nyingələ bæ kú síya, nda nə mfíí; sá jí nə mfíí yí jí nji bələ kukwumɣga ágúgwáan. ¹⁶ Buud bêsh bwə é bɛ nji gúlá ní wá, Zembî ké sá ná bwə cúgəg ná shɛɛ, ké gwág bwo cɛy lámúd, ké sá námə *Izəɣəyêl yé ntó.

¹⁷ Tééd múús íí, muud nda ná nyingə ntágɣlə mə lúu; mpugá ná nyúúl nyâm nyí nə məyigyé mə ηgə lwó ná mə a mə jug shú mə Yésus má. ¹⁸ Bwaɔŋg, Mpaam mə Cwámba wúsú Yésus-Kríst í jíg mítédúgá mínúd. Amen.

6:11 1Kr 16.21   6:12 5.2, 11   6:14 1Kr 1.23, 29, 31; 2.2; Gal 2.19   6:15
5.6; Rom 6.3-4; 2Kr 5.17; Ifz 4.24   6:16 Sòm 125.4-5   6:17 2Kr 4.10   6:18
Flp 4.23; 2Te 3.18; 2Tm 4.22; Flm 25; Mbú 22.21

Kálaad Zembî : Sə́ á Gúgwáan New Testament in Makaa

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Makaa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makaa

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

